

Vänsterpress om valet i Italien i februari 2013

Den 24 februari 2013 hölls parlamentsval i Italien. Valet slutade utan att någon fick klar majoritet: ”Vänsteralliansen” och högern (med Berlusconi som frontfigur) fick vardera drygt 29% av rösterna, medan populisterna/komikerna Beppe Grillo kapade åt sig 25%. Därmed hamnade Italien i ett parlamentariskt dödläge.

Vad som nu kommer att hända är oklart, vissa pratar redan om nyval.

Vi har nedan samlat artiklar och kommentarer från svenska vänsterpressen. Saknas gör *Flamman* och *Offensiv* – orsaken är att de tills dags dato inte kommenterat valet. De flesta av de återgivna texterna är korta kommentarer. Den enda längre artikeln, som närmare försöker analysera situationen, är från *Arbetarmakt*.

Martin Fahlgren 8/3 2013

Innehåll

<i>Arbetaren</i> : Italien utan vinnare	1
<i>Arbetaren</i> : Italien kommer allt närmare ett nyval.....	2
<i>Arbetarmakt</i> : Valet i Italien: en chock för Europas kapitalister – och för vänstern	3
<i>Internationalen</i> : Italienska valet skakar Europas politiker	7
<i>Proletären</i> : Missnöje i Italienväl	9

***Arbetaren*: Italien utan vinnare**

Arbetaren 26 februari, 2013

Måndagens italienska val slutade i politiskt dödläge. Vänsteralliansen vann i underhuset med mycket liten marginal, men i senaten fick inget block majoritet. Däremot sa folket sitt om Mario Montis åtstramningspolitik.

– Italien går inte att regera, skrev Stephano Folli, italiensk kommentator och chefredaktör för tidningen *Il Sole 24 Ore*, uppgivet på tidningens hemsida på måndagskvällen.

Och i skrivande stund har det italienska valresultatet ännu inte resulterat i någon vinnare då det krävs majoritet i både underhuset och senaten.

Flera scenarier är möjliga i teorin, till exempel samarbete över blockgränserna. Men som läget ser ut nu kan vänstern inte tänka sig en koalition med högern, medan Berlusconi sagt att han enbart tänker reflektera över ett samarbete med vänstern och inte med Mario Montis mittenkoalition. Samtidigt har företrädare för uppstickaren Fem stjärnor varit tydliga med att de inte tänker gå samman med någotdera blocket, utan enbart stödja de förslag de tycker är bra och därmed inta en vågmästarroll i senaten, rapporterar nyhetsbyrån Reuters.

Nyval, med en provisorisk regering fram till dess, har nämnts som en möjlighet. Det behöver dock inte garantera någon lösning på situationen.

– Då hamnar man kanske bara i ett nytt sådant här läge och ger ännu mer utrymme åt dem

som skriker högst, säger Rolf Hugoson, lektor i statsvetenskap vid Umeå universitet till *Svenska Dagbladet*.

Vad som däremot är klart är att det italienska folket har fått nog av tuffa ekonomiska reformer och betungande skattehöjningar. Teknokraten Mario Monti som har lett landet de senaste 13 månaderna fick endast 10 procent av rösterna och hamnade därmed på fjärde plats. Ett resultat som däremot oroar bland annat EU, då Fem stjärnors frontfigur Beppe Grillo har sagt sig vilja folkomrösta om euron och Silvio Berlusconi helt saknar internationellt förtroende.

Till råga på allt löper mandatet för president Giorgio Napolitano ut inom kort då han är snart fyller 88 år och inte ställer upp för omval. Det är just nu hans uppgift att ha överläggningar med samtliga partier i parlamentet.

Annie Olausson Bergfeldt

Beppe Grillo, partiledare för Femstjärnan

***Arbetaren*: Italien kommer allt närmare ett nyval**

Arbetaren 7 mars, 2013

Den parlamentariska situationen i Italien är fortfarande oklar. Nu ställer center-vänsterblockets ledare Pier Luigi Bersani ultimatum till uppstickaren Beppe Grillo: Stöd en ny regering eller acceptera nyval.

Komikern Beppe Grillos etablissemangskritiska populiströrelse fick 8 miljoner röster i det italienska parlamentsvalet förra veckan och skapade rejäl parlamentarisk oreda. Valframgångarna för valets andre populistkandidat, Silvio Berlusconi, innebär att det inte finns underlag för en regering utan stöd från antingen Grillo eller Berlusconi.

Beppe Grillo har sagt att han varken kan tänka sig att stödja Bersani eller Berlusconi, och på söndagen riktade Pier Luigi Bersani ett ultimatum till Beppe Grillo – stöd mig eller bered dig

på nyval.

Svaret från Grillos parti Femstjärnan är dock tydligt.

– Vi har redan sagt det ett flertal gånger – vi kommer inte att stödja en regering bestående av politiska partier, sade Femstjärnans nyutsedde senatsledare Vito Crimi vid ett möte med partiets parlamentsledamöter, enligt nyhetsbyrån Reuters.

Däremot kan Femstjärnan tänka sig att stödja en teknokratregering lik den som avgående premiärministern Mario Monti ledde fram till valet, enligt Vito Crimi.

Politiska bedömare i Italien tror att Beppe Grillo gärna går till nyval och själv räknar med att han kommer att vinna ännu fler röster på dagens politiska kaos.

Situationen kompliceras av att Italiens president Giorgio Napolitano avgår den 15 mars, och därmed inte anser sig ha befogenhet att upplösa parlamentet och utlysa nyval. Ny president utses av parlamentet, men tros inte kunna göra det förrän allra tidigast i sommar.

En lösning på dödläget skulle kunna vara en ren expeditonsminister, för att verkställa beslut som redan fattats fram till att nyval kan hållas.

Daniel Wiklander

Arbetarmakt: Valet i Italien: en chock för Europas kapitalister – och för vänstern

Arbetarmakt 5 mars 2013

När nyheten om resultatet av valet i Italien den 24–25 februari nådde världens marknader var det första svaret chock. Dow Jones index för industrin föll med 1,6 procent, det största fallet sedan den 7 november. FTSE 100 i London föll med 1,3 procent och både de franska och tyska marknaderna gick ner med mer än 2 procent. Italiens index, FTSE MIB, drabbades som väntat hårdast och avslutade dagen med ett minus på fem procent. Nedgångarna på aktiemarknaderna motsvarades av en höjning med 4,9 procent för tioåriga italienska statspapper.

Den ovälkomna överraskningen var misslyckandet för de kandidater som de styrande i EU och ”marknaderna” föredrar, Mario Monti och Pier Luigi Bersani, att vinna en effektiv majoritet i parlamentets båda hus, kammaren och senaten. Även om han var den avgående premiärministern, hade Monti aldrig valts. Istället gjordes den förre EU-kommissionären, när den italienska skuldcrisen var som djupast, till ”livslång senator” av president Napolitano i november 2011 och erbjöds sedan att bilda en regering med påstådda experter för att ersätta den helt igenom diskrediterade mediemogulen Silvio Berlusconi. Sedan dess har han genomfört en rad åtstramningar med stöd inte bara av Berlusconi utan också av Bersanis demokratiska parti.

Demokraterna, den största avkomlingen till Italiens kommunistparti som en gång hade två miljoner medlemmar, har, trots att de avsagt sig sina ideologiska band till kommunismen, fortfarande stöd av Italiens största fackliga federation, CGIL, som uppvisade svagast tänkbara motstånd mot Montis reformer. Det som Bryssel, Berlin och ”marknaden” förväntade sig var en regering ledd av Bersani men som inkluderade Monti och som var befriad från att behöva förlita sig på Berlusconis stöd.

Det oväntade höga röstetalet för Berlusconi, 29,17 procent, som hade återuppfunnit sig själv som motståndare både till åtstramningar och ”tyskarna”, kom som en chock. En ännu större chock kom med komikern Beppe Grillo som vann 25,54 procent av rösterna. Han hade fört en valkampanj med ett program som är starkt emot åtstramningar och angrep inte bara EU:s planer för åtstramningar utan också hela den italienska politiska eliten, både till vänster och höger. De av EU föredragna kandidaterna kunde därmed inte uppnå en folklig majoritet. Bersanis allians mellan centern och vänstern fick 29,55 procent av rösterna och Montis allians förödmjukande 10,56 procent.

Tack vare Italiens konstitution gav Bersanis minimala ledning över Berlusconi 340 av de 617 platserna i underhuset, kammaren. Det räcker emellertid inte för att bilda en regering eftersom konstitutionen ger överhuset samma rätt att lagstifta. Senaten väljs på federal grund och ger fördel åt de främsta kandidaterna i region för region. Eftersom Berlusconi och hans allierade till höger, Lega Nord, vann i de största regionerna, har de fördelarna i senaten.

Alla kommentatorer är överens om att detta är en ohållbar situation. Italiens ledande dagstidning, *Corriere della Sera*, muttrade att landet är ”omöjligt att styra”. Utländska observatörer underströk att italienarna, som helt enkelt gjort fel, måste rösta en gång till, liksom irländarna när det gällde EU:s konstitution. Fortsätt rösta tills du röstar som vi vill – det är demokrati. Det är emellertid osannolikt på kort sikt. Utan en större reform av valsystemet är det möjligt att resultatet skulle bli detsamma eller att taktiken skulle slå tillbaka och ge ännu fler röster åt kandidater som är emot åtstramningarna.

Med tanke på avvisandet av åtstramningar som lika mycket planerades i Berlin som i Bryssel, och med tanke på att Berlusconis och Grillos demagogiska angrepp på Angela Merkel under valkampanjen, är det inte överraskande att pressen i Tyskland nästan fått slaganfall inför resultatet. ”Italienarna väljer en kaosregering!” skrek Tyklands tabloidtidning *Bild Zeitung* och frågade: ”Kommer de nu att förstöra vår euro?” Även den normalt sansade *Die Welt* skummade av raseri: ”Om man räknar med resultatet för den rabiote Beppe Grillos femstjärniga rörelse, som predikat våldsamt hat mot ’parasiterna där uppe’, så röstade mer än hälften av italienarna för någon form av populist. Det innebär en närmast barnslig vägran att erkänna verkligheten.”

Och *Süddeutsche Zeitung*, som lutar lite mer åt vänster, anslöt sig till kören: ”Två komiker ställde upp i valet och belönades för sitt ärekränkande skrikande. [...] Nu styr populism, gapande och lögnar ännu en gång Italien. [...] De förnekar verkligheten, de skjuter över skulden för eländet på fiender utanför landet.” Det är också anmärkningsvärt att ledaren för de tyska socialdemokraterna, Peer Steinbrück, förklarade sig, med hänvisning till Berlusconi och Grillo, ”bestört över att två clownar vunnit” det italienska valet.

Men de styrande i Tyskland kommer inte lika lätt att få Italien att underkasta sig som fallet varit med grekiska regeringar. Italien har den tredje största ekonomin i Europa och den sjunde största i världen. Italien är, kort sagt, en imperialistisk makt. De tyska imperialisterna bör inte heller bli överraskade av att inte de andra imperialistiska makterna i EU ödmjukt underkastar sig och låter sina industrier läggas ner eller tas över genom mekanismerna i en valuta som för dem är övervärderad.

Mario Monti är åtminstone för närvarande ute ur bilden och varje regering, oavsett om den är i minoritet eller en stor koalition, kommer inte bara att kunna gå vidare med åtstramningar. Det första svaret från ”marknaden” och kreditvärderingsinstitutet kommer med stor sannolikhet att vara ett angrepp på den italienska staten, tvinga upp räntorna på dess obligationer

samtidigt som aktiemarknaderna angriper italienska företag. Men de bör vara försiktiga. Hela EU:s plan för återhämtning kan lätt tippa över i en omfattande kris. Merkel står själv inför ett val i november och om Tyskland befinner sig i stagnation och dess marknader vältrar sig i kriser, är ännu fler valchocker, även om de inte är av samma format som de grekiska eller italienska, en verklig möjlighet på hela kontinenten.

Oavsett vad den parlamentariska aritmetiken producerar, är den viktigaste frågan i det italienska valet att arbetarrörelsen inte kunde dra någon fördel av det omfattande motståndet mot hela programmet med åtstramningar. Även om det är sant att högerens partier fått en näsknäpp – Berlusconi förlorade själv sju miljoner röster jämfört med 2008, var detta inte den totala uträkning som många förutspått eller hoppats på. Och Bersanis center-vänster förlorade också 3,5 miljoner röster.

Orsaken är enkel. Demokratiska partiet stödde Montis reformer mer konsekvent, även mer entusiastiskt, än Berlusconi. Alla förutspådde en koalition mellan Bersani och Monti som den sannolika utgången och Bersani sade uppenbarligen till *Wall Street Journal* att han skulle ”hålla fast vid de ekonomiska åtaganden som Italien godkänt till sina europeiska partners och kommer inte att återta de översyner av pensioner och arbetsmarknaden som införts av herr Monti”. Han sade också att han ”inte skulle låta sig hållas som gisslan i frågor som rör arbetsmarknaden”, och signalerade därmed att han inte skulle svara på CGIL:s krav, trots allt de gjorde för att få honom vald. Om han blev vald, skulle en viktig del av Montis ”medicin” ha varit att ”reformera” lagarna för skydd av anställda, så att kapitalet kan försämra arbetsvillkoren, avskeda arbetare eller anställa dem på osäkra kontrakt.

Bersani följer mönstret för hela centern-vänstern i Europa: använd stödet från den officiella arbetarrörelsen för att bli vald med vaga löften om att stimulera ekonomin, genomför sedan de åtstramningar som krävs av storkapitalets finansiella och industriella elit. Samtidigt kväver byråkratierna i de stora fackliga federationerna, i Italien liksom i de flesta europeiska länder, motståndet, eller omvandlar det i bästa fall till ”aktionsdagar” en eller två gånger per år eller kraftlösa parader. Även den traditionellt mer militanta metallarbetarsektionen i GCIL, FIOM, som uppvisade en mer militant hållning under Berlusconi och även talade om behovet av ett nytt arbetarparti, höll sig i stort sett tysta under Monti. Inte undra på att demagoger som Beppe Grillo växte som svampar efter regn under sådana förhållanden.

Vänsterns misslyckande

Det mest slående som kan sägas om Grillo och hans rörelses uppstigande är att det är vittnesbörd om det fullständiga misslyckandet inte bara för den reformistiska vänster som härrör från det italienska kommunistpartiets tradition utan också för den antikapitalistiska vänstern från 2000-talets första årtionde – oavsett om de är frihetliga, leninistiska eller trotskistiska. Detta är verkligen sorgligt eftersom dessa krafter tillsammans skapade en verklig massrörelse av arbetare och ungdomar som kunde mobilisera miljoner på gatorna mot krig och nyliberalism. Det de inte kunde göra var att bygga upp ett politiskt parti med en strategi för att besegra de olika borgerliga regeringarna och för att ställa frågan om makten för arbetare och ungdomar.

Rifondazione Comunista (RC) spelade en framträdande roll inte bara i italiensk politik under 1990-talet och fram till 2005 utan också i den europeiska vänstern och betraktades av många som en partimodell som borde efterliknas, på samma sätt som det idag finns stor entusiasm i vissa kretsar inför Syriza i Grekland. Det som hände i Italien är en varning för alla som hyser illusioner om att ett av reformister lett parti, fokuserat på en parlamentarisk väg till makten,

inte desto mindre kommer att finna den rätta vägen för arbetarklassen, förutsatt att det är öppet för många tendenser och har organiserade revolutionärer i sina led. Och det kommer att göra detta utan alla tidsödande ansträngningar för att bygga upp organisationer på revolutionära program.

De som deltog i mobiliseringarna mot G8 i Genua 2001 och Europeiska socialforumet i Florens i november 2002 hade goda skäl att vara imponerade av RC. Det var ett mycket stort, om än inte massomfattande, parti med organiska band till rörelsen med socialforum i städer och samhällen över hela Italien. Ett massmöte i Florens med tusentals italienare liksom aktivister från hela Europa kunde höra RC:s ledare Fausto Bertinotti, när han hänvisade till de två år när RC stödde en regering ledd av kristdemokraten Romano Prodi, lova ”aldrig mer” och avvisa en parlamentarisk väg.

RC gick också med i en annan regering under Prodi med hänvisning till behovet att hålla Berlusconi borta. Bertinotti belönades med ordförandeskap i underhuset och RC tackade med att stöda italienskt deltagande i ockupationen av Afghanistan och utbyggnaden av en stor amerikansk bas nära Vicenza för att bidra till kampen mot terrorn.

Resultatet blev en rad splittringar till vänster från RC, vilket följdes av det katastrofala nederlaget för partiet i valet 2008, när Berlusconi trots allt vann och RC förlorade alla sina deputerade och senatorer. I det valet ställde RC upp som en del av Sinistra Arcobaleno (Regnbågsvänstern), en mini-folkfront med små partier mot korruption och miljöpartier. De fick 1 124 428 röster (3,08 procent). För första gången sedan andra världskriget blev inte en enda deputerad som kallar sig kommunist invald i det italienska parlamentet. I år försökte RC med samma taktik och bildade ännu en front med det lika oinspirerande namnet Civil revolution (Rivoluzione Civile) under ledning av Antonio Ingroia, som tidigare varit maffiafientlig borgmästare i Palermo. Den alliansen fick 765 172 röster (2,25 procent).

De enda kandidater som ställde upp på ett program för arbetarklassens oberoende kom från det lilla vänsterradikala Arbetarnas kommunistparti (Partito Comunista dei Lavoratori) under ledning av Marco Ferrando, men de gick också starkt tillbaka – från 208 000 röster (0,6 procent) 2008 till 89 995 eller 0,26 procent.

Varför har då vänstern, inklusive reformister, fackliga aktivister, frihetliga och ”trotskister” misslyckats? Att förklara det i detalj skulle ta lång tid, men det kan sammanfattas i ett ord: opportunism, dvs. inte bara främjandet av kortsiktiga mål på bekostnad av beprövade principer utan också arbetarklassens långsiktiga intressen. Det nödvändiga alternativet kan också kort sammanfattas: ”inget stöd till någon av den härskande klassens regeringar”, dvs. varje regering som vill tvinga arbetarna att betala för att rädda systemet. Gentemot detta är den marginellt mer progressiva eller mindre reaktionära karaktären av varje given politik sekundär.

Utifrån arbetarklassens verkliga intressen uppväger den förlamning som de fackliga ledarna framtvingar under ”vänsterregeringar” mer än väl varje politisk skillnad. Det är inte för inte som klasskampens högsta nivåer nästan alltid uppträder under sådana som Thatcher, Bush, Sarkozy eller Berlusconi, när de fackliga ledarna i viss mån lyfter fötterna från bromsarna.

Rifondationes upprepade oförmåga att bryta med politiken att bilda klassamarbetande regeringar med ursäkten att ”hålla högern borta” medförde dess fall, liksom att det desorganiserade och förslösade den italienska vänsterns styrka både på nationell och lokal nivå. Vad det innebar i praktiken var helt enkelt en småskalig version av demokratiska partiet och innan dess av det italienska kommunistpartiet, oavsett om det var under Togliatti eller Berlinguer.

Den bestänktes bara med det heliga vattnet från Antonio Gramscis ”ställningskrig” och ”mot-hegemoni”. Om den italienska vänstern inte gör sig av med hela idén om folkfronter, tillsammans med dess rädsla för att ställandet av frågan om arbetarklassens makt kommer att öppna vägen för fascismen, kommer de italienska arbetarnas och ungdomarnas storartade kamp att upprepade gånger rinna ut i sanden.

De frihetliga och syndikalistiska trenderna i den italienska vänstern, med deras anti-politiska fördomar, måste också ta sin del av ansvaret. De har spelat en anmärkningsvärd roll i flera vågor av sociala rörelser och militanta strejker, genom att organisera nätverk med sociala centra och sociala forum, men deras misslyckande med att bygga upp, faktiskt deras motvilja mot att bygga upp ett kämpande parti som kan utmana makten i första hand inte i val utan på arbetsplatserna och på gatorna, har i slutändan lett till nedgång för dessa institutioner. Även här ledde den mot-hegemoniska strategin för att motverka statsmakten ”underifrån” och att bygga upp en alternativ kultur gång på gång till att undvika direkta konfrontationer med högerens och center-vänsterns regeringar.

Det enda hoppet för vänstern i bostadsområden, på gymnasier och i skolor, i fackföreningar och på arbetsplatser är att börja bygga upp ett nytt arbetarparti som tydligt är bundet till en revolutionär strategi som bryter på ett avgörande sätt med dessa nederlagets och kraftlöshetens traditioner.

Dave Stockton

Internationalen: Italienska valet skakar Europas politiker

Ur *Internationalen* nr 9, 1 mars 2013

- ▶ **Komikern Beppe Grillos ”fem stjärnor” blev största partiet i parlamentet**
- ▶ **De etablerade partierna gjorde katastrofval**
- ▶ **”Den jordbävning som skakar Italien skakar också hela Europa”**

Italien, landet med 63 regeringar sedan andra världskriget, har slagit Europa med häpnad. Kaos, låst läge, nyval, omöjligt att regera. Börserna, inte bara i Europa, får skrämshock och störtdyker, i alla fall tillfälligt.

Hälften av väljarna röstade på två pajasar (Silvio Berlusconi och Beppe Grillo) jämrar sig en del politiker. En missnöjesröstning utan like, säger andra. Och ett uttryck för detta var det låga valdeltagandet, 75 procent enligt *Le Monde*, 8 procentenheter mindre än 2008.

Vad som väntar nu är givetvis försök från presidentens sida att få partierna att bilda regering. Det kan bli svårt eftersom en regering måste få stöd i båda kamrarna, deputeradekammaren och senaten.

Europeiska politiker uttrycker oro för att eurokrisen ska få fart igen, när eurozonens tredje ekonomi kanske står utan regering i månader. Även om Pier Luigi Bersani kan dominera kammaren så kan han det inte i senaten, ens med hjälp av samarbete med Mario Monti. Och en italiensk regering måste kunna hantera båda eftersom båda har makt.

I *Aftonbladet* skriver Wolfgang Hansson bekymrat: ”Efter fyra år av finanskris har Europeiska Centralbanken, ECB, förutspått att det vänder i sommar. Nu riskerar valresultatet i Italien att

sätta käppar i hjulet för återhämtningen.”

Den verkliga kätten i hjulet för de nervösa politikerna blev komikern Beppe Grillo som gjorde en kometstart i valet, upp till cirka 25 procent. Han lyckades enligt en rad bedömare ta hem spelet genom att skickligt utnyttja protesterna mot politikerna, raseriet mot alla nedskärningar och den negativa inställningen till EU. Hans parti, de fem stjärnornas rörelse, tycks ha levat genom Internet och dragit till sig många ungdomar. Anhängarna är kända för att intressera sig för miljöfrågor, somliga av dem har arbetat med att rädda vattenförsörjningen undan privatisering.

Valkandidaten och läraren Giuliana di Pillo sa till *Observer* att ”Våra uppfattningar är under utarbetande, Grillo har aldrig gett oss några order och det kommer han aldrig att göra”.

Arbetslösheten bland Italiens unga närmar sig 40 procent, 11 procent totalt. Förra året sjönk antalet inskriva vid universitet med 50 000, och mer än en miljon nyutbildade akademiker har de senaste 20 åren lämnat Italien för att få arbete. I statistik från november 2012 kommer Italiens unga på fjärde plats efter Grekland, med drygt 57 procents arbetslöshet, Spanien med 56 procent och Portugal, nära 39 procent.

Vid det sista valmötet som Beppe Grillo ledde i Rom samlades enligt vissa uppgifter nära en halv miljon jublande anhängare. Och det är Grillo, inte längre Berlusconi, som nu skrämmer marknad och investerare, skriver *Guardian*. Särskilt hans löfte att ordna folkomröstning om att lämna eurosamarbetet och frysa räntebetalningar på statsobligationer.

Valresultatet innebar jordbävning för flera partier: Berlusconis Frihetens folk förlorade mer än sex miljoner röster, alltså minus 46 procent. Bersanis Demokratiska parti tappade 3,5 miljoner, minus 28 procent. Detta tolkas av kommentatorer som att väljarna straffar dessa partier för att de stödde Mario Montis regering, med dess hårda nedskärningar. Och den som tog hem potten var förstås Beppe Grillo, med åtta miljoner röster, drygt 25 procent. De fem stjärnorna är nu det största partiet i parlamentet.

I höstas mätte Eurobarometern vad italienarna oroade sig för. Det var arbetslösheten, 51 procent, den ekonomiska situationen, 45 procent, och skatterna, 28 procent.

Men, säger Marc Lazar, professor i statsvetenskap, till *Le Monde*, det här handlar inte bara om Italien. ”I nästan alla europeiska länder använder medborgarna valen för att överlämna räkningen till sin regering som tvingar på dem nedskärningar.”

Han säger också att den jordbävning som skakar Italien också skakar hela Europa: tre svåra kriser ligger bakom: Den sociala kris som regeringen Montis hårda terapi har lett till, inte bara sanering av offentliga finanser utan också ökande arbetslöshet, ökande ojämlikhet och ökande fattigdom. Den politiska kris som pågått i nära tjugo år med ständiga korruptionsskandaler. Och förtroendekrisen gentemot EU.

The Guardian håller med: ”Grillos budskap har gått fram i ett land där tilliten till regering, parlament och media är låg och sjunkande. Enligt färskna undersökningar tycker allmänheten i England ungefär samma sak: 88 procent av italienarna litar inte på politiska partier och detsamma säger 80 procent av engelsmännen”.

Gunvor Karlström

Proletären: Missnöje i Italienväl

Proletären nr 10 2013 (7 mars)

Det italienska valet 24-25 februari präglades av missnöje och osäkerhet. Den sittande regeringen kring bankmannen och teknokraten Mario Monti vann inget större väljarstöd.

Mario Montis regering tillsattes efter att Silvio Berlusconis högerregering föll 2011 i spåren av den ekonomiska krisen och politiska skandaler. Sedan dess har privatiseringar och nedskärningar som "krisbekämpningsåtgärder" fortsatt att göra livet svårare för italienarna. I det aktuella valet fick "Med Monti för Italien" nöja sig med knappa 10 procent av rösterna.

Det uteblivna stödet för Monti är ett folkligt underkännande av den nedskärningspolitik som är sanktionerad av EU och påhejad av det europeiska storkapitalet.

Enligt borgerliga media står "vänstern" som vinnare efter valet till Italiens bägge parlamentskamrar, underhuset och senaten. Det är en sanning med modifikation. Center-vänsteralliansen Italien — allas bästa, med Demokratiska Partiet i spetsen, fick visserligen flest röster såväl i såväl underhuset som senaten, 31,6 respektive 29,5 procent av rösterna. Men partiledaren Pier Luigi Bersani får svårt att få parlamentariskt stöd för en regering.

Både Pier Luigi Bersanis center-vänsterallians och Berlusconis högerkoalition backar. Den stora vinnaren blev missnöjespartiet Femstjärnerörelsen som samlade drygt 25 procent av rösterna och blev största enskilda parti.

Femstjärnerörelsen leds av den karismatiske komikern Beppe Grillo och partiets vallöften är en salig blandning krav som partiets medlemmar själva röstat fram. I skottgluggen står korruption och bristande demokrati, men också EU-överhöghet och miljöfrågor.

Dess renodlade populism och EU-skepticism, utan den annars med populismen förknippade rasistiska retoriken, har lockat väljare från både vänster och höger.

De två parlamentariskt inriktade kommunistpartierna, Rifondazione Comunista (PRC) och Italienska Kommunisters Parti (PdCI) ingick i vänsterkoalitionen Civil Revolution som fick runt två procent av rösterna och därmed blev utan mandat. Bägge partierna har tidigare tappat stöd efter att ha ingått i center-vänsterregeringar.

Inget av partierna i valet har kunnat erbjuda ett verkligt motstånd mot EU och storkapitalet. Det återstår att se om de italienska politikerna lyckas lappa ihop någon form av regering med uppdrag att fortsätta "krisåtgärderna", men mycket tyder på att ett omval står för dörren.

August Eliasson